

Foglalat: Magyarország (nyugalmazás; különféle: idei termés és iskolák felől). Anglia (alsó- és felsőházi vitásokok jul. 25—28ikán: corfui gyűlés). Franciaország (juliusi ünneplés; Moreno; Jauge; öngyilkások; kamarai ülések; Sebastiani. Gerard 's a' t.). Spanyolország (a' királyné cortesmegnyitó beszéde; kamarak ülései; érdekesb legujabak). Schweiz (az új zürichi újság; schweizaiak nemzeti ünnepe 's a' t.). Törökország (Sturcza beigtatása; Hamedzi effendi; Syriában lázadás). Németország. Amerika (hírek Riobul; 's az egy. statusokbul). Olaszország (egyveleg). Belgium Gabonaár. Pénzkelet.

MAGYARORSZÁG.

Ö. es. kir. Főlsége aug. 10ikén költ legfensőbb kézírata szerint titkos és status-confer. tanácsnok ('s magyar indigena) báró Stifft Andort negyven esztendei hivataloskodása után, volt egész tisztdíja meghagyásával nyugalmazni méltóztatott.

Különféle. Almásy Antal es. kamarás, m. kir. helytartósági nyugalmazott tanácsnok e' f. h. 11kén Budán, életének 69kében inlázban mult ki. — Szaboles és Szathmár vidékirül az idei termés felől következők irnak: „E' vidéken az őszi termés jó, a' takarmány (az eesedi lúp környékit kivéve, hol nagy bőséggel van) igen középszerű; de a' tavasz, árpa, zab, buza, gabona, kukorica, burgonya, köles és dohány a' rendkívüli hőség és szakadatlan hosszú szárazság miatt, a' középszerű terméshöz képest nem több általánosan véve, mint 2: 5hez; kútaink kiszáradtak, a' Szamost és Tiszát több helyen átgázolhatni; 's még is olly elbizott a' mezei gazda, hogy ezen időben, hol a' szalma 's nádfedelek magától a' naptól is majd meggyuladoznak, a' hordást, asztag- 's kaza- lozást, cséplést 's t. pipafüst nélkül megse hiszi tethetni; melly vak gondatlanság szomorú következményi már körülünk is mutatkozni kezdenek. Jul. 27kén Kisvárdán 4 ház égett le, 30kán Zsunk helységben 27 gazdaház, csüröstül 's behordott minden őszi életestül, szénástul 's a' t.

Hontban jul. 28ikára viradólág erős földrend- gést érzettek; a' rázás földalatti zúgó morajjal nyugotruljött, tompa zökkenéssel keletnek tartva; de 5. 2od percenél nem tartott tovább. — A' pesti kir. gymnasiumban, melly központiségánál fogva egész országunkban nyilván legtöbb tanuló szám- lál, a' most lefolyt iskolai évben 693 volt az if- juság száma, (köztük 86 izraélita) a' normalis iskolákbelié pedig 725. — Aradon a' kir. gym- nasiumban minden iskolai próbatételre maga je- lent meg az alispán, Faschó ur, 's végzett dolog után a' jelesb igyekezetű tanulókat, valamint az igen érdemes tanítói kart is saját házánál gazdag ebéddel vendéglé meg. Jeles ébresztő vonása ez a' nyilvános tanítás iránti figyelemnek.

A' hely. hitvallásu losonczy lyceum előjáróji hirdetik, hogy azon lyceumban a' magyarországi magányos törvénytudomány professori hivatala, a' tanítványoktól járandó mellékes jövedelmen kívül 400 pengő fr. fizetéssel 's 80 pengő fr. szállás- pénzzel, megalapítottván 's ezen tanítószéken az oktatás e' f. eszt. sept. 15dikén kezdendő lévén, azon professori hivatalra Losonczon f. eszt. sept. 1sőjén a' lyceum előjáróji előtt concursus fog tar- tatni, mellyre hazánk tudós férfiai meghivatnak. Horváth Ferencz a' losonczy ref. consist. jegyzője.

A N G L I A.

Az alsóházban jul. 25ikén Althorp l. által előterjesztett országos költség jegyzéke kimutató, hogy 183 $\frac{1}{2}$ jul. 5től fogva a' bevétel 46,914,586 ft. st.; a' kiadás 44,737,556 ft. st. volt; a' be- vételi fölösleg tehát 2,177,030 ft. sterling (20 néhány millio pengő forint). Előadását nagy tet- széssel fogadták. A' bevétel 675,000 ft. st. ggel szaporodott, ámbár az adó 1,500,000 ft. st. ggel szállított le. Jövő 183 $\frac{1}{2}$ re a' kiadás 44,971,213 ft. st. re tétetik. —

A' felsőházban jul. 28kán a' szegényi törvény vitájakor elfogadtatott azon záradék, mellynél fog- vást a' házasságon kívülszületett gyermek iránt az atya ezental a' felelősség nagy részétől megszabadul, 's mind a' vétség, mind a' gyermektartás az a- nyára hármlik. Az exeteri püspök igen ellene volt e' határozásnak, de a' londoni védte azt. Hosszu harez után szavazni kellett volna, 's csak 27 tag volt jelen, 's 14 a' záradék mellett, 13 el- lene szavazott. E fontos rendszabály tehát csak 1 szótöbbséggel határozottatott el. — Az alsóház- ban a' dissentereknek az angol egyetemekbe be- csátatása fogadtatott el 164 szóval 75 ellen. A' ház már igen türelmetlen volt e' kérdés hosszas- vitatása végett. — Carlisle gr. a' nagy peccsétör- hivataláról lemondván helyébe Mulgrave l. lépett, kit igen szabadelműnek mondanak 's nagy reform- barátának. Hirlik azt is, hogy Wellesley helyett Irland lordhelytartója Durham l. fogna lenni, de a' Globe e' hirnek ellenmond.

Jul. 24kén Mina generálnak földijei London- ban búcsulakomát adtak don Augustin Arguñelles- előlülte alatt. Legnagyobb lelkesedést okozott ezen

áldomás: „Anglia Spanyol és Portugálországok szoros örök kapcsolatára!“ a' lakoma napja, jul. 24ike jegyzésre méltó nap a' félszigetre nézve; t. i. 1810 jul. 24kén gyűltek össze Madritban az első constitutionalis cortesek; 1833 juk 24kén vette be Terceira hg Lissabont 's 1834 jul. 24kén gyűltek össze Madritban az új cortesek. — Philadelphiából maj. 10ről érkezett tudósítás bizonyítja, hogy a' két ausztriai hajón oda jött lengyelek elhatározták magokat az országbelsőjébe költözésre 's ott letelepülésre. Szándékuk itt magoknak hont 's hazát alapítani. E' terv legjobbnak is látszik arra hogy polgári viszonyait új hazájokban szilárd alapra építsék. De köz helyben hagyást is nyert az mindenütt. Külön-biztosság is szövöttek e' végre, 's a' múlt héten ment Washingtonba megkérni a' congressust, telek és eszközök megadására. Áll e' biztosság Lewis, Banczekievicz, Rosenkievicz, és Kreitschier dr. urakból.

Az alsóházban jul. 25ikén Baring ur jelenté, hogy két kérelem-benyújtást biztak rá a' halászatnak francziák által történt háborítása iránt. „Reményelem, úgy mond a' szóló, hogy Palmerton lord e' tárgyra illő komoly figyelmet fordítand. Az első kérelmet berkamstedi halászok írták alá Essex grófságból, a' 2dikát Jersey sziget halász lakosi, kik ezen ipar-ág után élnek. A' folyamodóknak, előadásuk szerint, emlékezetet fölmuló idő óta kérdésbe sem vett joguk volt a' tengeri csigászatra Jersey sziget 's a' franczia part közti vizeken 's csak 1831ben kezdék a' francziák halászatukat háborgatni, 's az iránt czivódní: meddig van az angol halászoknak joguk a' franczia partokhoz közelíteni. Én a' tisztos tudós urra, (Lushington drra) hivatkozom, ki azt állítja, hogy általános népjogi elvnel fogvást valamely nemzet csak egy tengeri mérföldre tilthatja el partjától a' halászatot; de azt is mondja, hogy e' jog hosszú szokás által megmásíthatatik. Fontos dolog tehát a' francziákat olly szokás megkezdésében nem hagyni meg, melly az angol alattvalókra nézve annyi érdekekkel bír, 's melly ellen bizonyos idő folyta mulva ki nem kelhetnének. Még most a' szokást részünkre kedvezőleg említhetjük.“ Palmerston viszonzá: „Nem szándékom a' folyamodók által tett kérdésbe mélyebben becsátkozni, csak annyit mondhatok, hogy a' Jersey sziget körül kitézött halászati határ előttem szűknek tetszik. A' dolog azonban úgy marad, míg az angol kormány más egyezésre bírhatja a' fr. kormányt. Mi a' Francziák által lefoglalt angol hajókat illeti, ki kell jelentenem, hogy azon hajók legénységének nem vala igazsága, mert a' kitézött határon egy mérföldnyire tüljárt, 's minden jeladásra sem vonult vissza. —

Ez alkalommal nem ugyan általános kiterjesztéssel, meg kell jegyezmem, hogy ha franczia hatóságok franczia és angol alattvalók közti czivakodásba avatkoznak, a' jus többnyire franczia részen van. Bármikép van azonban e' dolog, elismerem 's érzem fontosságát 's a' szerint fogok cselekedni.“ Az alsóházban jul. 30kán fontos határozást fogadott a' ház el, az irlandi tizedtörvényben. O'Connellnek tudnillik egy indítványá S2 szóval fogadtatott el 33 ellen. Az irlandi tizedtörvény 3dik záradéka szerint a' királyé valamennyi tized Irlandban. A' lelkesznek a' tizedszedésre többé semmi gondja. Ez a' koronát hamis állásba teszi, ha a' tizedet még ezentul is erőszakkal kell a' paraszttól kicsikarni. Ezt megelőző szándékból indítványt tön a' szóló. Ugyanis az eddig vitában forgó tizedtörvény azt javasolja, hogy azon földes urak, kik a' tizedet azonnal megváltják, vagy örök lábra (Erbzins) teszik, száztól 40 engedtessek el, 's ebben tizedre köteles jobbágyaik is részesüljenek. Öt év mulvást azonban valamennyi földes ur kényteleníttessek megváltani a' tizedet, 's akkor száztól 15 engedtessek el. O'Connell megmutatá, hogy a' földesurak nagyobb része nem képes e' megváltást azonnal eszközölni 's e' miatt ezeknek alattvalóji még több év mulva is kénytelenítetnének a' tizedet megadni, míg azon földesurak parasztjai, kik mindjárt megváltották a' tizedet, attól mentek. Ez új zavart okozna. Javasolja tehát, hogy az egész tized-mennyiségre száztól 40 azonnal rovassék le. Mit a' ház kis vita után el is fogadott. — Whitty ur Rothvilly rectorja Wicklow grófságban, már néhány nap óta fáradozott tizede behajtásában, 's a' katonaság és rendőrtiszttség együtthatása daczára sem boldogulhatott, mert csak két vagy három bérlő vagyonát foglalhatá mindeddig le. A' parasztnak t. i. ezinkürtjök van, mellyet épen olly ügyesen tudnak fúni, mint a' postalegények. Reggel egy illy tárogató (Hornist) egy „néma proctor“ csucsára áll, (így nevezék az 1832 óta „a' tizedrendszer megbukására“ emelt földdombokat) 's onnan kisdud messzező segedelmével a' lelkesz ur házat kénli. Mihelyt észre veszi, hogy a' katonaság vagy a' rendőrtiszttség megmozdul, jelt fú, mellyre kevés percz mulván a' kürtzaj az egész kerületen végig hat 's minden lefoglalható 's elzalogítható bútort eltakarítanak a' törvényszolga és segédjei utjából. Így tizedadást csaknem lehetetlen valódi végrehajtás alá fogni annál inkább, mivel éjjel törvényes végrehajtásokat tenni épen nem szabad. — Hirlik, hogy don Carlos számára a' hollandi vizeken egész hajósereg készül. Ellene Napier admiral hatand a' portugáli hajósereggel. Ha ez való, úgy d. Pedro a' spa-

nyol királynét nem csak hajóseregével, de egyzersmind szárazföldi erővel is segitendi, 's ezen beavatkozás leggyökeresebbnek tetszik mindenek előtt, minthogy ettől a' spanyolok sem idegenkednének annyira mint az angol vagy francia beavatkozástól.

Az alsóházban aug. 1sőjén Barnes ur javaslatba hozta: nyujtanának be ő Fölségéhez fölirást, mellyben az aug. 1sőjén kezdődő rabszolga-fölszabadulásra ő Fölségének szerencsét kívánjanak. E' javaslat elfogadtatott. Kérdezte Ruthven ur: tett e a' kormány azon esetre már rendelést, ha a' cholera Dublinban megjelenne, 's ott nagy szükség támadna? Littleton felelt: A' kormány még semmi híret sem vette. De mihelyt tudósítatik, azonnal minden figyelemmel lesz iránta. —

Corfui jul. 11iki hírek szerint a' joniai szigeteket parlamentje jun. 30ikán ujlag összeült, 's azt a' lord fő biztos (Nugent) beszéddel nyitotta meg, mellyben reményét fejezi ki, hogy a' mostani gyűlés a' véd-uri kormány várakozásának inkább meg fog felelni, mint az előbbi. — Minthogy a' joniai szigetek alkotmányánál fogvást a' kormánynak joga van azon személyeket kijelölni (candidálni), kik közül a' törvényhozókat (deputatusokat) választani kell, csak olyakat javasoltak a' népnek, kiknek hajlékonyságáról a' lord fő biztos akaratja iránt teljesen meg voltak győződve. A' mostani követház és tanács tehát olyan individuumokból áll, kiknek részről a' lord fő biztos semmi ellenmondástól sem tarthat. Ugyancsak jul. 11ikén érkezett Corfuba egy angol kabineti hírnök, küldeménnyel, mint hiszik Rowley admirálhoz, 's az angol ügyviselőhez Görögországban, 's utját még az nap nagy sietséggel folytatta Patras felé. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' juliusi évünnepek Párisban teljes rendben folytak le. A' nemzeti őrségnek ez ünnepelésre $\frac{2}{3}$ része nem jelent meg, de azt nem elégtelenségnek veszik a' kormány szellemével 's irányával, hanem azt ürügylik, hogy a' kimaradt polgárság otthon dolga után látott. A' megjelent nemzeti őrség számát 20 — 25 ezerre teszik. Ha azonban számba vétetik az, hogy a' hatóságok a' nemzeti őrségnek in corpore kötelességül hagyják meg a' megjelenést, 's még is $\frac{2}{3}$ része maradt ki, bár nem egészen kedvetlen, még is legalább semmi esetre kedvező környültre nem magyarázhatni ezt. Az ünnepléseknek semmi egyéb színök érzéki élvezetnél (Genuss) nem volt, kivévén hogy kéregből készült moszkákra 's kozákokra nyilaztak. A' látványok közül említést érdemelnek: a' kivilágítás, melly a' levelezők állítása szerint nagyszerű volt; a' szajnai hajócsata,

mellynek tömérdek nézője vala; 's az elysaeumi mezőkön néhány gyakorlási darab, mellyeket föltett jutalmakért pór gyerkőczék és suhanczok üztek. Többnyire az ünneplés sétálásból állott egyik nyilvános helyről a' másikra. Délelőtt a' boltok is nyitva maradtak, 's csak estvefelé csukattak be, 's akkor kezdett a' város is ünnepi szint öltetni. Közönséges megjegyzés az idei juliusi ünnepre nézve, hogy az vagy régi 's avult már Páris inyére, vagy nem nemzeti többé a' francziának. — Egy párisi levelező megjegyzéseként igen szembetünő, hogy még az idén is ünnepli a' kormány azon történetet, mellynek kezdőji 's tettes részvevőji többnyire békóban hevernek. Mi lett a' juliusi hősekből? azon férfiakból, kik legtöbb részt vettek a' zendülésben? Gályarabokká lettek 's győzelmök ünnepét még is megüllötte a' kormány. Továbbá arról vádolja Thierst, hogy a' telegraphi közleményekkel illetlenül 's egyedül pénztözsér játékokra számítva bánik, mellyben mind ő, mind ipa, 's tán még más személy is, tömérdeket nyernek. — Egy ujság jelenti Calaisból, hogy Moreno spanyol gen. jul. 25kén ért oda, 's mivel nem őt illető utlevelet mutatott elő, feltartóztatták. A' hatóságok már most addig tartandják fogva, míg a' kormánytól további utasítást vesznek. — Strassburgból írják, hogy a' rajna-szigeten Desaix gen. emléke mellett Blücher ur, az egykori porosz altábornagy öccse, 's d'Aubrée gr. francia gen. fija párviadalra keltek, 's d'Aubrée ur golyó-sujtottan azon helyen halva rogyott össze. — Párisból írják, hogy még a' kormány baráti sem merik Jauge ur elfogatását mentegetni. Midőn d. Carlos megszökését Jauge ur hivatalosan közzé tette, a' börszen a' veszteségek olly töménytelenül mutatkoztak, hogy nem lehet többé kiállani. Csak egyetlen pénzváltó, a' ministerek barátja 2 $\frac{1}{2}$ milliót vesztett, 's maga Thiers is ipastul igen igen sokat. Ekkor gondolták szükségesnek Jauge ur elfogatását, nehogy a' spanyol pénzkelet még inkább csökkenjen, 's egy pénzváltó azt javasolta: tartanak addig fogva, míg a' nagyobb pénztözsérek spanyol statuspapirosaikat eladhatják. — Szomorító tapasztalást kénytelen a' nemes érzésű emberbarát tenni, látván, hogy az indulatok tömérdeksége az ész kormánya nélkül fölemészti az individuumot. Bizonyítják ezen igazságot Franciaországban a' számos öngyilkolások, — az erkölcstelenülés következtelenségei, melly a' szenvedély tüzeiben minden magas kötelesség érzetét elfojtja, 's az élet jelentőségét vagy semmibe, vagy kevésbe veszi — semminél. Így nem rég 14 éves ifju gyilkolta meg magát, szenvedélyből férjhezment anyja iránt. — Ugy szinte minap Lemercier 21. éves ifju költész, szerelmesével Emmával, megakarák mago-

kat gyilkolni, mert szegények lévén össze nem kelhettek. Azonban kis reménységük csillant, 's fölhaltak szándékkal. De mivel várakozásukban megcsalatkoztak, az ifju ember folyvást táplálta az öngyilkolási szándékot, 's azt néhány nap előtt teljesítette is a' Szajnába ugorván. Költeményt hagyott szerelmeséhez hátra, mellyben kétségbe esett állapotját rajzolja, 's bucsút vesz tőle. — Nem rég egy 24 éves asszony jöve Párisba, 's némi kis vendégházban szállott meg. Egy óra mulva lövést hallanak — az asszony szobájában pisztollyal lötte magát agyon.

Az aug. 1sői kamaraülés lármás volt. Szokás Franciaországban, hogy a' rendes elnök elváltatása előtt a' legidősb követ viszi e' hivatalt. Ennek az idén Gras-Preville-nek kellett volna lennie. Ő azonban jul. 31kén t. i. a' kamara megnyitása napján nem jelent meg, 's az elnöki hirtét azon üzenettel küldé vissza, hogy beteg, hanem küldjenek utána másnap. Következett nap a' centrum az ülést — Gras-Preville megérkezett nem várva, sem érte nem küldve — Bedoch elnöklése alatt kezdé el. Mire a' megérkezett Gras-Preville az elnöki széket kívánta, Bedoch pedig oda nyilatkozék, hogy a' kamara kívánságának fogna engedni. Ebből sokáig tartó zaj lett. Végre Bedoch ur jól tudván a' centrum szándékát: „Egy felől, ugymond, Gras-Preville ur az elnöki széket kívánja, más felől napirendet. Én tehát a' napirend fölött szavazatok.“ 'S a' centrumok tömegesül a' napirend mellett kelnek föl. Bedoch ur tehát az elnökséken maradt. — A' börzén don Carlos kölesöne prospectusából néhány példány keringe titkon. Kölesöni biztosítékul elzalogítja don Carlos Spanyolország minden jövedelmeit. 1000 forintért csak 650 (tehát 100zért csak 65 f.) fizetéssel, 's 100tól 5tös kamattal 's 1834 jun. 1től fogva kezdik fizetni; a' vámokon pedig al pari fogadják el a' kötelezvényeket.

A' Patriote de Puy de Dome szerint Puyben a' nemzeti őrség fölösztatott. — Némi párisi levelező egybehasonlíja a' spanyol királyné trónbeszédét Lajos-Fülöpével, 's következő szókra fakad: „Egészen más bélyeget visel a' spanyol regensné trónbeszéde. Ott nem bírták a' környületek tudulását diplomatai szóejtések talabor 's réteges köpönyegébe burkolni. Az anya királyné nemzete karjai közzé veti magát, mint egykor Maria Terézia magyarjai nagylelkűségére hivatkozik.“

Megházasodott e' Sebastiani general? sokáig kétes vita volt a' salonokban. Azonban valósultnak látszik az igenlő válasz, mert udvari hír jelenti Sebastianiné asszonynak a' királynénál bemutatását. — A' kamarák kir. ülésében, melly alkalmal a' követek név szerint föl szoktak szó-

lítottani, esküjök letétele végett, Cormenin ur, a' republicanus párt idei organuma, nem szólalt fel, nem akarván az esküt letenni. A' legitimista opponens tagok ezen ülésre meg sem jelentek. A' meghatalmazások valóításakor bizonyosan elő fog azon kérdés kerülni: tartozik e' a' követ esküt letenni vagy sem? — A' kamaratöbbség ez úttal két közben eső kérdésben fog előlépni: 1) a' valódi elnökségben; 2) a' válasz-fölrásban. Az elnökségre három van jelölve. Dupin, Royer-Colard 's Lafitte. Ez utóbbit az oppositio pártolja, de alkalmasint Dupin győzend. A' kamara érzelme nem igen háborus, mert inkább látszik háborutól félni, mint a' ministerium. A' Constitutionnel szerint Gérard marsal megparancsolta, hogy ezentul a' hadi kormánynál legesekélyebb adás vévés se történjék nyilvánosság és árverés nélkül. Nem ugy tehát, mint Soult m. tett, ki minden tetemesb szállítást maga vitt, 's az ország költségin sokat nyert. — 's a' t.

SPANYOLORSZÁG.

Következő a' beszéd, mellyel spanyol kir. regensné Ő Fölsége a' kamarák ülését megnyitotta: „Méltóságos Procer 's Procurador urak! Midőn ma az urak közepett magam azon ponton szemlélem, hogy az ország alaptörvényei szerint kitűzött esküt mint reg. királyné letegyem, egyszersmind első kívánata szívemnek kifejezni az urak előtt érzelmimet, mellyek lelkesítenek, 's hálát adni az isteni gondviselésnek, mellynek tett szett ohajtásimat betölteni. Szoros kapcsolat fűzi össze fens. leányom trónját 's a' nemzet jogait az által, hogy mindketten az ország ősi intézvényeit, mellyekben boldogságunk 's dicsőségünk. vették fentartási közös alapul; ez előttem is a' nemes ezél, mellyet magannak kitűztem 's mellyről ime az urak gyülekezete e' falak közt a' legnyilvánabb és ünnepebb bizonyosság. Fájdalmas azonban minden örömem ellenére is, hogy e' magas ünneplés épen azon mirigy gonosszal történik egy időben, melly hazánk különféle tartományit látogatja 's pusztításit ide a' fővárosba is kiterjeszti. Mi gondimat még inkább aggasztja, azon rosszakaró emberek borzasztó cselekvénye, kik ez osztor megjelentét saját istentelen ezélaikra csavarak. Soha nem ismert a' spanyol nemes és vitéz karakter illy bücstelenséget, 's nem emlékezhetik ember utálat nélkül illy iszonyuságokra. A' törvények érdem szerint fogják e' merészleteket büntetni; azonban ha gondolnám, hogy az urak közre munkálása is szükséges lenne hasonló, ne talán még valami szín alatt kezdendő, kicsapongások meggátlására, bizodalommal fognám az urakat fölszólítani, mert itt valóságosan a' társaság alapja, nyilvános rend, 's egyesek élet- és va-

gyon-bátorsága forog kérdésben. Hasonlag fájdalmasan esik látnom, mikép az első fontos tárgy, melly az urak elibe tanácskozásul terjesztetni fog, egy elvetemült hg. viseletét illeti, ki már királya 's illetőleg bátyja életében, tanújeleit adta fenhéjázó terveinek, 's később az én fens. férjem halála után annak törvényszeres örökösétül polgárháboru által törekszik elragadni a' királypálczát. Emlékezetlen időktől fenálló szokásink, hazánk alaptörvényei, hasonló előkerült esetekben követett bánásmód, pártatlanság, igazság, egy szóval minden, kötelességemmé teszik e' fontos tárgyat az urak tanácskozására bocsátanom. Sőt azon esetben, ha visszaléphetnék is illy szent kötelességemtől, nem feledhetém mint gondviselője fens. leányom jogainak, hogy az urak elhatározásátul függenek az ország mind jelen nyugalma, mind jövődő sorsa. Ezen herczeg, kirül szólok, nem tartván elégnek magában e' királyságban a' lázadást táplálni, átvitte annak polgárháboru szikráit egy szomszéd statusba is, 's nem irtózott még azon tervet is szőni, hogy onnan fegyveres kézzel rontson határainkra. Illy körülmények közt az önfentartás kötelessége szabta ki amaz isméretes foganatu rendszabásokat, mellyeket egyszersmind igazság, politika 's nemzeti becsület kívántanak. Spanyol seregek ütöttek Portugáliába, nem azon ország függetlenségét háborítani, de saját jogainkat védeni. A' harcznak kevés nap alatt vége lett, 's a' félszigetet háborgató két herczeg a' tartomány határiból kiűzetve látta magát. Elég új példa fenyítésben, melly mutathatja, minő szerencséje lesz akármi más hasonló merészletnek! A' portugáli kérdés mellett, megerősített Londonban azon ünnepi szerződés, mellynek czélja nem csupán a' félsziget nyugalma, hanem egész Europa csende 's bátorsága. Szerencsésnek érzem magam ez alkalommal jelenthetni az uraknak azon barátságos érzelmeket, mellyeknek irántam föls. szövetségesim a' Francziák és Nagybritannia királyai már ismételt bizonyoságot adák, valamint azon jó egyetértést, melly szerencséből ő leghivebb fölsége II. d. Maria 's fens. leányom kormánya közt uralkodik. Valóban e' két királyságszövedéki kapcsolata olly szoros, hogy bizton állithatja kölcsönösen mindkettő saját ügyét oltalmazni akkor, midőn egyik a' masikaét védi. Más hatalmak, fens. leányom trónra lépte óta, forma szerint megújíták a' spanyol kormánnyal politikai összeköttetésüket; én pedig részemről némmel új statusokat ismértem el, részint hogy ebben az értelmes politika szabályit kövessem, részint hogy se fölakadást se kárt ne vonhassak ez ország érdekire vagy viszonyira. Kívánatos lett volna, hogy hasonlólag minden kormány felelt vol-

na meg a' spanyol igazgatás jóakaró gondolkozásinak; azonban ekorig, ha mingyárt nem találkozott is olyan, melly belső dolgainkba kívánczónék elegyedni, vannak még is, mellyek fens. leányomat Spanyolország királynéjának mind ez ideig nem ismerék el. Őtet az ország törvényei emelék királyszékebe, 's a' nemzet nyilvános akaratja tartja fön abban. Értelem és idő fognak a' törvényszerűség föntartandó elvének illető hódulást szerezni. — Átmegegyek az ország belső állapotjára. Ennek képe koránsem olly nyugtató, milyennök talán az urak hazaszerete kívánna; de még is mind azon akadály ellenére, mellyeket több tartományban a' fölzendülés, másutt a' nyugtalanságok, a' kincstár szegénysége, 's az ország nagyobb részében pusztító nyavalya okoztanak, szerencsésen sikerült: az illy veszélyes helyzetben javíthatlanná vált bajt legalább jóval fogyasztani, üdves újításokat (reformokat) éleszteni, rövid idő alatt a' cortes összegyűlését valósítani, a' lázadt csoportokat mindenfelé legyőzni, hadiseregünket erősíteni, 's fegyverink fényét egy szomszéd statusban magasbra emelni. A' nemzet elszántsága 's lelkesülése megengedék nagy áldozatokat tétetni a' lakosokkal azon legsürgetőbb kiadások fődözésire, mellyeket ama' vállalatok szükségkép kívántanak. A' sereg hűsége, állhatatossága 's engedelmessége, mellyek jóakaromat olly sok oldalulag érdemlék meg, fölszólítják az urakat, hogy engem tanácsikkal támogassanak 's a' status ime fontos ágozatjában tökéletesítést hozzanak be. E' czélt tartva szem előtt, tudni fogják az urak egyesíteni e' trón és haza vitéz bajnokai javát azzal, mit a' nemzet jelen állapotja 's kincstár egyéb szükségerei halaszthatatlanul kívánandnak. E' végett előterjesztetni fog az uraknak a' kötelezések összessége, mellyet a' kormány betölteni tartozik; elő a' segédforrások, mellyekről rendelkezhetik, a' rendkívüli hiteleszközök, mellyekhez, részint korábbi veszteségek és süllyedések, részint jelen körülmények, részint végre hogy a' nép terhei még inkább ne súlyosittassanak, ez uttal kénytelen lesz nyulnia. Azonban minthogy rendkívüli eszközökhöz gyakorabb nyulás veszélyt szokott hozni, sőt lehetetlen is: jobb rend az igazgatásban, szemes és szigoru takarékoság, nyilvánosság, cortesi közbenjárulás a' kiadások megállapításában, és szavazott adó, majd nem sokára azon pontra juttatnak, mellyen lehetséges leend a' nemzet szokott segédforrásait a' rendes kiadásokkal egyenmértékbe hozni. Alapos e' reményem az oknál fogva is, minthogy egész külföldi adósságunknak hajdani eszközeinkkel egyeztethető szabályozásán 's azon bizodalmas egyenességen alapul, melly kormányom minden irányát képezi, hozzá járuland-

ván a' belső adósságinkban teendő javítás, és előhaladó fogyasztás, olytén segedelmek után, melyeket erre okosság és alapos meggondolás javasolni fognak. A' belügyi statutitoknokok elő fogják adni az uraknak, az igazgatás különféle ágaiban eddig történt reformokat. A' birodalom fölosztatása, az igazság-hivatalnak az igazgatástul elválasztatása, némelly régi tanácsok eltörlése, tartományok javára új ítélőszékek föllállítása, a' nemzeti gazdálkodás kifejlődésének régi nyomasztó bilincseiből kiszabadíttatása, kártékony adók megszüntetése, 's más javítások, melyek épen készülöben vannak, bizonyosságul szolgálhatnak az urak előtt szorgalmas törekvésem felől a' status javára, 's reményt nyujthatnak a' nemzetnek számtalan más hasonlókra. Látni fogja az urak bölcsesége, mi nehéz, százados visszaéléseket kevés hónap alatt megszüntetni, 's más oldalról mi veszélyes az időérlelés elibe vágni, példák tanítván, hogy hasonló vállalatok egyedül a' nemzet sorsát kockáztatják. A' kir. statutum által immár az alap meg van vetve, a' többi az urakat illeti, mélt. Procerek és országos Procuradorok! egyeztetni erejüket, hogy az épület szabályszerűleg és tökéletesen emelkedjék, e' két bélyeg teszi zálogát a' fenmaradásnak és erősségnek. Mi engem illet, engem késznek találom az urak mindig mindenre, mi Spanyolország szerencsésjét 's boldogságát eszközölheti. Már csak azon kevés nap alatt is, midőn fels. férjem akaratajából a' legfelsőbb hatalmat ideiglen gyakorlám, eléggé kimutattam: mik kívánatom, 's millyenek nézeteim: — elmúlt rosszakat feledékenységbe bocsátani, folyvást lehető reformokat hozni életbe, 's mások tanácsával a' jövődönnek kellő javításokat készíteni. Bármi akadályba ütközsem is e' nehéz pályán, meggyőzni reménylem azt az ég kedvezésével 's az urak és nemzet támogatásával. Spanyolország szerencsésjét és dicsőségét, mint magamét tekinteni, elég emlékezmem arra, hogy Izabella anyja vagyok, 's unoka leánya III. Károlynak."

A' Journal de Paris ezeket közli a' cortes-ülésekről: 25ikén a' proceri kamarában legelőbb is a' megnyitó-ülés jegyzőkönyve olvastatott föl, mellynek szerkesztése helyben hagyatott. Utána fölolvastattak a' jelenlévő procerek nevei, melly közben minden tag ülőhelyéből jelenté magát. Titoknokok választására kerülvén a' sor, titkos szavazás utján szótöbbséget nyertek: Clemencin, Rivas hg., Guadalcazar marq., és Carro Mauel uu. Erre az elnök, az öt illető jognál fogva, biztosságot nevezte, melly a' trónbeszédre választ-javaslatot készítsen. — A' procuradori kamarában biztossági munkálat nyujtatott be némi választá-

sok iránt, melly jóvá hagyatott. Fölolvastatott utána azon procuradorok névjegyzéke, kik a' tegnapi megnyitó-ülésben az esküt azonnal letévék, valamint azoké is, kik még le nem tévék. Ez utóbbiakat tehát föleskették. Következett az elnök 's alelnök választatása. Szavazás utján kijelelésbe jöttek öten: gr. Almodovar 65, Lasanta 56, Medrano 45, Aranda 38, és Santa-Fé 38 szóval 72 közül, minthogy a' procuradorok csak ennyin voltak. Titoknokok választatása más napra halasztatott. — A' két ellen-tábor közt elhatározó ütközet még sem történt. 25ikén Charri-Araniz mellett Rodil seregéből mintegy 3500 főnyi gyalogság összecsapott 3 navarrai 's néhány alavai osztállyal, de minden következés nélkül; a' vidék helyzete miatt Rodil nem veheté üzöbe a' támadókat; az ellenség még is egyik ezredesét Echasot csatatéren hagyá. D. Carlos minduntalan közeledik vissza a' francia szélekhöz 's jul. 30ikán annak hírére, hogy már csakugyan kénytelen átjöni, gen. Harispe (a' francia figyelő tábor vezére) 's a' spanyol consul, a' hg. elibe készültek, elfogadására. Azonban a' hg. meg nem jelent. — Mások mondják ismét, hogy gen. Harispe parancsot kapott volna Párisból a' széleken tul lépni, 's Rodil hadával egyetértve munkálni. A' Gazette de France hirlélése szerint d. Francisco de Paula infans, ki Madritből megszökött volna olly czélbul, hogy d. Carloshoz csatlakozzék, de utközben a' Christinosiak által elfogatott, Bayonnebe vitetik fogságba a' fellegrvárba. — Mint S. Sebastianbul jelentik, az ottani partoknál két amerikai hajó jelent meg hadiszerekkel d. Carlos számára. Az angol hajók nem engedék meg nekik a' kirakodást, mire az amerikai agensek protestáltak, 's a' feltartóztatást, mint szabad kereskedés-gátlást, egyenesen hadüzenésnek nyilatkoztatták az egyesült statusok ellen. — A' Globe jelentése után d. Carlos számára erős hajóhad készül az angol és hollandi kikötőkben, mellynek vezérletét Elliot (előbb Miguel szolgálatjában), és Mingage kapitányok (ez utóbbi most angol szolgálatban) vennék által.

S C H W E I Z.

Zürich jul. 29ikén. A' szövetséggyűlés mai ülésében Neuenburg (Neuchatel) válakozási kívánata egyhangulag félre vettetett. Azután szótöbbséggel az határozatott, hogy Schweiz iránti viszonyaiban Neuenburg ezentul mint canton, 's ne mint herczegség, lépjen föl. —

Az új zürichi hirlapnak különös befolyás alatt kell állani. A' szövetséggyűlés t. i. júliusi 31dikén azon kérdést vitatván: ki tartozzék Schwyz háborgó canton katonai elfoglaltatása költségeit viselni? azt nem a' jelen volt követek ér-

zelme szerint, hanem a' cantonoktól, mellyeknek képviselői voltak, vett utasítások szerint volt kénytelen elhatározni. Az új zürichi ujság megragadja ezen alkalmat, hogy az utasítások ellen kikelhessen, — ohajtván, bár a' követek a' szövetséggyűlésen nem utasítás, hanem saját személyes érzelmök 's meggyőződések szerint szavaznának. — Schwyz canton belső tanácsa minden cantonhoz körlevelet határozott küldetni, mellyben a' sajtószabadságot megszorítottatni javasolja. — A' genfi tó mellől írják, hogy a' helveta nagy hangász-társaság 8 év óta ez idén tartá ismét hangversenyét. E' nemzeti ünnep rokona volt a' zürichi czéllövésnek. Mind a' két ünnepen hathatósan fejlett ki a' schweizi erős nemzetiség, 's azon haszna volt mind a' kettőnek, hogy az elváltakat újra egyesítette, az egymástól idegeneket vagy egymás iránt bosszú sakat kibékítette, szóval Schweiz honfijait egymáshoz közelebbítette. Csak egyben különbözött s' két ünnep. A' zürichiben t. i. rend 's erkölcsiségi dísz és illedelem uralkodék mind végig, a' genfiben ellenben az utolsó estvén néhány nem genfi többnyire fiatal suhancz, a' nő nem illetlen zaklatásában kerese mulatságot, míg a' gunyról tetteles bántalmakra vetemültek a' megszaporodott rendőrség 's katonaság szétűzte.

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

A' Morning-Herald szerint a' szultán Hamedzi effendit választotta párisi követnek, hova jul. elején Nuri bey, fölötte tudatlan tolmácsával szándékozott a' száraz földön utazni. Az első semmit sem tud francziául, a' másik csak keveset; de mind ketten kellemes külsővel bírnak, 's így tansükeres lehet utjuk. — Moldva hoszpodárja Sturdza Mihály fejdelem jul. 17ikén tartotta ünnepélyes menetét Jassyba. Megjötté után mindjárt a' székesegyházba ment, hol minden moldvai tisztathóság jelenlétében tedeumot tartottak szerencsés megérkezéért. A' fejdelem ezután fénylakába ment, hol valamennyi nagy bojár udvarlását tette. Estve az egész város ki volt világítva. — Sturdza ünnepélyes beiktatása a' fejdelemségbe Omer aga mint erre kinevezett biztos által, 's azután a' moldva érsek által leendő fölkenetése, szokás szerint, csak később fog történni, minthogy a' fejedelmi udvar még nincs szerkesztve, 's több erre szükséges készület kívánatik még. — Maltai hírek szerint az angol hajósereg Burlából Nauplián keresztül Maltába készül vissza. E' mozgások hihető, Ponsouby lord a' konstantinápolyi angol követ, intézéseivel történnek, ki nagy figyelemmel kíséri mind azt, mi az országot érdekli, 's Russzia 's a' porta mozgását, mellyek némi egyetlen 's kirekesztő nagy befolyás alatt állanak, mindig szemmel tartja.

A' Times Alexandriából máj. 29kéről hirli, hogy Syriában a' lakosság Ibrahim basa ellen föllázadt, 's Ali minden szállítható katonaságát oda volt kénytelen küldeni. A' zendülés okának azt mondják, hogy Ibrahim a' conscriptiót akarta behozni, 's a' népet lefegyverzeni, mint Aegyptusban történt. A' nyugtalanságok fő helyét St. Jean d'Acre 's Jerusalem közzé teszik. Ha e' lázadás csak egy kerületre szorul, úgy azt Ibrahim könnyen el fogja nyomhatni; de ha többekre is terjed, véres harc támadhat belőle. Mondják azt is, hogy Emir beschir a' drusok, maroniták 's egyéb törzsökök független és hatalmas fejedelme a' Libanon vidékin Ibrahim szövetségétől elállott. Karakterét olyannak festik, hogy a' porta 's Russzia eselszövényeinek nehezen fog ellenállhatni, legalább biztosan rá nem számolhatni. E' syriai hegylakók jobbára keresztyének, vitéz hajthatlan szelleműek 's védvék az ország hegyei által. Egyedül Emir képes 30,000 fegyverest sikra állítani. Midőn Bonaparte Acre ostromával félben hagyott, néhány generálja arra unszolta: „Nincs kedvem Crassus sorsában osztozni.“ Kár, hogy Ibrahim basa oly népszerűtlen rendszabásokra hagyá magát vétetni. Azonban remélhetni, hogy esze 's ereje majd itt is segít rajta, mint másutt. Mult héten hire járt Alexandriában, hogy az angol hajósereget Mytilene előtt látták. A' néptömeg itt ohajtani látszik, hogy a' Russziával fenforgó fontos kérdés kard élére bizassék. —

N É M E T O R S Z Á G.

Frankfurtból írják, hogy Ruppel Eduard dr. Arabia sokérdemű fáradhatlan utasa 's természet buvárja jul. 26kán ért oda utjából vissza; — Hamburgból pedig azt, hogy a' Cuxhavenben föltartottatott spanyolok, számra mintegy 260an, még mindegyre várják az utasítást, és segéd-módot, melly nekik másutt nyujtson menekvést. — Az allgem. Zeit. egyik berlini levelezője jul. 26ról azt állítja: Soult marsal elboesáttatása csekély benyomást okozott Berlinben, 's hihetőleg csekély vagy semmi politikai következése sem leend; a' másik szinte berlini levelező meg jul. 27ről e' kilépést igen fontos történetnek nézi, mert ebből remélteti, hogy a' fr. kabinet mind inkább a' szárazföldi politikához fog ezentúl szítani, 's általjában Lajos F. a' békét később lesz minden áron föntartani, mint erőszakos lépésekre vetemülni.

A M E R I K A.

Rióbóljött legújabb hírek szerint a' követházban egy végzés fölött tanácskoztak, melly a' braganzai hgnek (d. Pedro néhai császárnak) semmi sajtáságban, még mint külföldinek sem, enged lakossági jogot azon büntetés alatt, hogy különben úgy fognak mint a' status ellenségét tekinteni.

Bremából jul. 23ról írják, hogy Éjszakamerikából az oda érkező hírek igen nyugtatók 's kielégítők. A' pénzforgás megakadása lassanként elenyészett, 's azzal együtt az ideiglen tartott kereskedési krízis is. A' vállalatok újra lábra kelnek a' visszatért bizodalommal, 's az amerikaiak előbbi munkásságukhoz látnak. Mindig inkább előtűnik, hogy a' már muló pénzzavart az egyesült statusok bank-privilegiuma megtartásában érdeklött gazdagok okozták mesterséges ármányjátékkal, 's hogy Jacksonnek 's van Buren (fő és alelnöknek) igazuk volt, midőn állították, hogy e' pénzzavar sokáig nem tarthat. Németországban egy város sincs Éjszakamerika történetinél annyira érdekelve mint Brema; de itt a' jól tudósítottak soha sem kételkedtek, hogy az ottani zavar csak rövid ideig lesz tartandó. Az éjszakamerikai kormány a' kiviteli vámleszállítás által 1 millió dollárral (2 millió pengő for.) többet vett az idén be mint tavaly. Bremából az Amerikába kiköltöztekkel indult hajók többnyire szerencsésen érkeztek oda. Ellenben az Angliából Canadába indultak közül sokan Newfoundland közelében hajótörést szenvedtek. Mi oda mutatna, hogy Éjszakamerika réveibe könnyebb a' jutás, Canada réveibe pedig, minthogy tovább vannak éjszak felé, veszélyes.

OLASZORSZÁG.

A' rómaiak hiedelme szerint mindig három kardinál hal meg egyszerre, 's e' mondás legalább most teljesült, mert majus és julius alatt három kardinál hunyt el u. m. Capelletti, Frosini 's Palotta. — A' kormány szerencsés volt néhány utonálló zsvány elfogatásában, kik a' sienai utat bátortalanná tevék. Az orosz császár azon rendelkezése, melly az orosz jobbagyoknak a' külföldön utazást és tartózkodást tiltja 's korlátozza, számos családot kedvetlenül érdekel, kik már huzamos idő óta Olaszországban laknak, 's némi részben ott telkeket is vásároltak, mivel kénytelenek visszatérni. — Vezúv rohanásai néhány nap óta fenyegetőleg szaporodnak. Őt lávafolyam kanyarog különféle irányban a' hegyen le. A' tölésér (craier) szünetlen iszonyu kötömegeket löktet ki, mellyek a' hegyre jutást nehezítik és Salvatore ismértes kalauz állítása szerint még nagyobb 's veszélyesb kitörést várhatni. A' kutak

A' gabona pesti piaci ára aug. 14kén 1834:

	legjobb	közép	legkevesebb	legjobb	közép	legkevesebb
Tisztabuza	123 $\frac{1}{2}$	120	106 $\frac{2}{3}$	Zab	70	66 $\frac{2}{3}$
Kétszeres	98	93 $\frac{1}{2}$	—	Köles	—	—
Rozs.	83 $\frac{1}{2}$	80	—	Köleskása	—	—
Árpa	84	80	—	Kukoricza	86 $\frac{1}{2}$	83 $\frac{1}{2}$

Pesina, Torre del Greco, Bosco tre Case 's Ottajaro vidékin nagyobbára mind kiapadtak, 's e' városok és falvak gyakran meglátogatott szorgalmas lakosi gyötrő rettegésben vannak. A' jul. 18. eredt nagy tüzfolyam, melly Torre del Greco felé tart, néhány szőlőhegyet már meg- és elpörkölt, 's csak fél óranegyedre van még e' városka szélső házeitől. — A' kasseli ujság jelenti aug. 2ról, hogy az országgyűlés a' katonaság költségét 700,000 tallérról mintegy 500,000re szállította le. A' hadminister ez ellen kikelt 's ezt sérelemnek mondá a' kormány jogai és kötelességei ellen a' német szövetség iránt, mi végett a' német szövetséghez fog saját országa ellen segedelmért folyamodni, mint ezt a' szövetségi gyűlés rendelé.

BELGIUM.

A' Journal du Commerce Antwerpből írja, hogy Vilmos a' hollandi király számosan csesztvén haza katonaságát, messziről sem szándékozik megrohanni Belgiumot, mint azt a' Belge és Liberal állították. Vilmos királynak e' léptéből kitetszik az is, hogy a' restauratio ohajtásától, mellyet eddig ugyan mindegyre táplálgatott, 's még akkor sem hagyott vele föl, midőn lehetetlennek láthatá kivitelét, már mostan végkép eláll. — Következő királyi rendelés jelent meg julius 22kén Brüsselen: „Leopold 's a' t. Megfontolván, hogy az ország levéltárai 's egyéb országos oklevél-gyűjtemények, nem csak fontos és ismérten kincseket rejtenek a' történetekre 's az ország nyilvános jogaira nézve, hanem egyszerűs mind számos olly irományokat is, mellyek a' törvényhozásra, igazgatásra, sőt még a' polgári magányos érdekekre nézve is hasznosak lehetnek; mivel továbbá ezen gyűjtemény jegyzékinek közzé tétele azokkal, kiket illet, a' ben foglalt irományokat tudathatja, hasonló rendszabás pedig a' nyomozásokat a' hazai történetekben is igen könnyíti: belministerünk tudósítására végeztük 's végezzük: 1) a' különféle oklevél-gyűjtemények jegyzékai, mellyekből az ország levéltárai állanak, 's egyéb országos oklevél-gyűjteményekéi, bevégeztök után a' kincstár költségén tüstént ki fognak adatni. (A' többi határozás a' hatóságok közti elosztást érinti).

Pénzkelet:

Pénzkelet:		Pécs augusztus 14kén középár pengő pénzben	
Status 5 pC. kötel.	98 $\frac{1}{2}$	1834 ¹ statusköles.	556 $\frac{1}{2}$
„ 4 pC.	88 $\frac{1}{2}$	Kam. 2 $\frac{1}{2}$ pC. kötel.	—
„ 1820 köles.	—	Bankrészevény	1239 $\frac{1}{2}$
„ 1821 ¹ „	136 $\frac{1}{2}$	Cs. arany pCt. agio	—

Szerkezteti Helmezy. Nyomatja Landerer.